

ເຢືນຄົນດາວ ພບຊາວແລນແຕ່ນ

ນາທາຮອມ ສັງເວົຊກູດ ເຮືອງ
ນັກຄອດ ເປົ້ອຍຫນາງຂ້າງ ກາພ

ນອນຄອນມາຈຳກວັດຄອມເກຳກາກໄດ້ຮັດນີ້ ອຸງ່າງເປັ້ນຄາແຂວງໜ່ອນເກຳກາກໝາຍໃປນັ້ນເຕືອ ເນື່ອງເຊີ່ງຂອງຂອງໃຫຍ່ເວົາ

สองจังหวัดที่ติดกันทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ คือจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดสระแก้ว จังหวัดอุบลราชธานีตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย ติดกับจังหวัดเชียงรายและจังหวัดสุโขทัย จังหวัดสระแก้วตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทย ติดกับจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดสระบุรี

จังหวัดอุบลราชธานีมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสุโขทัยทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ จังหวัดสระแก้วมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสุโขทัยทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ จังหวัดสระบุรีมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสระแก้วทางทิศตะวันออกเฉียงใต้

ระหว่างทางจากแขวงบ่อแก้ว
ไปบึงบ้านน้ำซึ่งขอแค่เดิน

เดียวกับคนอื่น ๆ หลังจากเดินไปตามทางทอโดยวัวในตัว อำเภอเชียงของแล้ว จึงตัดสินใจว่าพุ่งน้ำจะข้ามไปผ่านลาว แขวงบ่อแก้วอย่างคนอื่น ๆ เวลาบ้าง...

พระอาทิตย์กำลังโผล่พ้นแม่น้ำโขง พวักกับเริ่มต้นวันใหม่ เสียงเรือหางยาวแล่นตัดผ่านกระแสนาโนงเป็นระยะเพียงล้าน้ำกันเราก็สามารถแบ่งอาณาเขตระหว่างประเทศกันได้แล้ว คนขับเรือชวนคุยกับล่าทางแม่น้ำมากพอ จำกัดความเชื่องของเรือนั้น สามารถนั่งเรือไปตามล้าน้ำโขงจนถึงเมืองหลวงพระบางได้

แต่คราวนี้ เวลาที่มีจำกัด เหลือเกิน ฉันจึงตัดใจไปเพียงบ่อแก้ว ที่เห็นอยู่เบื้องหน้าขณะนี้ ตรงข้ามกับเมืองเชียงของพ่อตี เมื่อขึ้นจากเรือ ทางยาวที่วิ่งรับส่งคนทั้งไทยทั้งลาวอยู่เก็บจะตกลอดเวลาสองข้างทางใน

ผู้หญิงแคนແตน
กำลังทำขามเนื้อตุ้ม

จะวันไปแล้ว เมืองล้านเกิ้นเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์กับไทยเรามาช้านาน ทั้งในแง่ของประวัติศาสตร์ หรือว่าในแง่ของวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางแคนเมืองหนึ่ง และอีสานของไทย รวมทั้งลักษณะภาษาพูดก็คล้ายกัน ทางด้านเชื้อชาติชนเผ่าในลาวเองก็มีชนเผ่าอาชัยอยู่ถึง 24 แห่ง กระจัดกระจาดอยู่ทั่วไปในประเทศไทยไม่น้อยไปกว่าชาติไทยเลย

บ้านๆ ตามชายแดนไทย-ลาว มักจะเปิดเป็นชุมนูน ผ่านแคน ที่สามารถทำให้คนทั้งสองชาติไปมาหากสุกันได้สะดวกยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางบกหรือว่าทางน้ำ แต่ที่สำคัญเชิงของแห่งนี้เส้นทางที่จะข้ามไปผ่านลาวที่อยู่ตรงข้ามกันเลยก็คือที่แขวงบ่อแก้ว ต้องข้ามล้าน้ำโขงไปเท่านั้น

เชียงของเป็นอำเภอเล็ก ๆ ที่ทางการกำลังจะพัฒนาให้เจริญในเรื่องระบบการค้า อายุเช่น ที่อำเภอแม่สาย ขณะนี้ มีท่าเรือน้ำลึกที่เป็นถนนราดปูนขึ้นเม่นต์อย่างตี ยื่นออกไปยังด้านล่างน้ำโขง ตกตอนเย็นก็จะมีทั้งรถยนต์ รถบรรทุกพาครอนครัวมานั่งรับลมหายใจกันที่นี่ เพราะว่าโครงการท่าเรือน้ำลึกยังไม่ได้เปิดเป็นทางการ ดังนั้นผู้คนจึงพากันมาหนั่งเล่นเดินเล่นรับลมหายใจกันได้อย่างสนุก

ถ้าหากว่าเป็นชาวต่างดิน เมื่อมาถึงเชียงของ ก็มักจะไม่พลาดที่จะทำหนังสือขอข้ามไปเดินเล่นซึ่งของที่รำลึกยังผู้ล่วง去 ด้วยคำซักขวัญของเจ้าลินที่เปิดบริการทำหนังสือขอผ่านแคนเข้าไปให้ได้ภายในเวลาไม่ถึงชั่วโมง คันของก็เป็นเช่น

ที่ดังของสมាមันธ์ของหมู่บ้าน
เป็นที่รวมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ

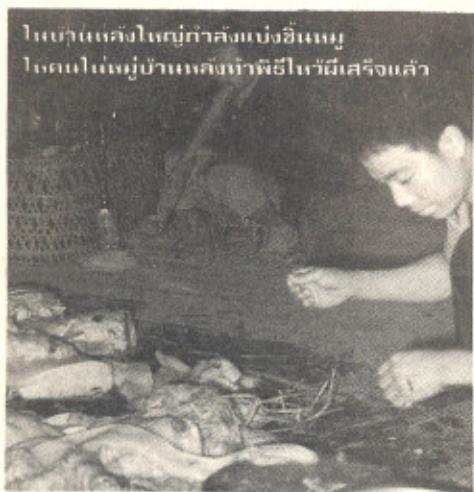

บ่อแก้วนั้น มีสินค้าปลดปล่อยขายต่อต่อสองข้างทาง ทั้งสุรุ่ำงประเทศบุหรี่ เครื่องเงิน และผ้าที่เมืองของลาวเอง

เมืองสารอังอิงไว้ว่า ที่แขวงบ่อแก้วแห่งนี้ ตั้ง เมื่อมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1798 ชนชาติดังเดิมที่อาชัยอยู่คือ ชาวเจี้ยว มาสร้างบ้านเรือนอยู่ทางแคนหัวทยอย ตั้งบ้านสะตุบ้านดอนแก้ว ที่แขวงบ่อแก้วแห่งนี้มีของที่ขึ้นชื่อมากที่สุดก็คือ 'การชูกะแร่แก้ว'

ที่บ่อแก้วแห่งนี้มีแก้วมาก บางที่ตามบ้านนำมาเล่ากันว่า เก่าพันด้วยปีก็มีแก้วโผล่อกมจากดิน จึงเป็นเรื่องเล่าที่ลือเล่นกันต่อ ๆ มาว่า คนบ่อแก้วชอบก้มหน้าก้มตาเดินทางแก้วตลอดเวลา และอย่างที่ว่าไว้แต่แรกว่า เมืองล้านนั้นมีชนาผ้าอาชัยอยู่มากหมายหลายแห่ง ที่แขวงบ่อแก้วนี้ก็เช่นกัน มีชนเผ่าอยู่หลายชนเผ่า อย่างที่เราพูดจะตุน ๆ ซึ่งกันบ้าง

ໃຫຍ່ເຫັນເປັນໃຫຍ່ກໍາລົງແບ່ງຂັ້ນແນງ
ໃຫຍ່ເມນໃໝ່ເຫັນເປັນທີ່ໃຫວີ່ເສີເຄືອງແລ້ວ

ສັນຫັດ ມີຫຼາຍື່ມີຢືນກອດກອ
ຕາມນາ

ອ້າຍເພື່ອ ໄກດີຂອງເຮົາໃນ
ວັນນັ້ນເປັນຄົນນອກໄປກ່ອນວ່າເປັນ
ຄົນໄທມາເທົ່າ ມາຮູ້ທີ່ຫັ້ງວ່າຫຍາ
ຄົນນັ້ນຕີ້ອຸ້ນໄຫຼູ່ບ້ານນ້ຳຈ້າງນ້ຳຍູ່
ເຫັນເລົາໄຫ້ພັ້ນຄົ້ງຈະບໍ່ນວ່າ ມີແຕ່
ຄົນມາເທິຍວັດໄຟໄໝເຫັນເຄີຍໄຫວ່າໄຣ
ພວກເຂາເລີຍ ອ້າຍເພື່ອອົບາຍທີ່ອົກ
ວ່າ ຄົນທີ່ມາເທິຍວັດໄຟໄໝເຈັນໄຟ
ຮັບນາລແລ້ວ ຊ້າຍອາກຈະໄດ້ອ່າໄຣ

ພວກຜູ້ທີ່ຢູ່ໃຫຍ່ຂາວແລນແທນ
ນັ້ນ ຈະມີການແຕ່ງດ້ວຍກໍາລົງແບ່ງຂັ້ນແນງ
ເຖິ່ງໃຫນ ສວຍສ່າງ ເວີຍຈ່າຍ ພຸກ
ເຮອຈະເກົ້າພົມສູງ ແຕ່ວ່າຫາກດ້ານ
ຫົ້າຈະແສກລາງເພື່ອເລີກນ້ອຍ
ແລ້ວຈະມັດຮັມກັນທາງຂ້າງຫຼັງຂອງ
ຕີ່ຮະະ ຈະຫຼຸກມັດເປັນຂຶ້ນ ຖ້າ
ຮັມກັນພົມທີ່ເກົ້າໄວ້ແລ້ວສ່ວນໃຫຍ່
ແລະປັກດ້ວຍປົ່ນເຈັນສາຍຈາມມາກ
ຜູ້ທີ່ຢູ່ໃຫຍ່ຂາວແລນແທນໂກນິ້າຫມາດຖຸກຄົນ
ແຕ່ວ່າຜູ້ຊາຍໄມ້ໂກນ

ແລະຜູ້ທີ່ຢູ່ໃຫຍ່ຂາວແລນແທນ

ກີຈະເໜີອນຜູ້ທີ່ຢູ່ຂອງເມົາອື່ນ ຈີເຄືອງປະຕົນຂອງພວກເຂົກຕີ້ອ
ຕຸ່ມຫຼຸດເຈື້ອທີ່ກັ້ງໃຫຍ່ແລະຍ່າວ ມີລວດລາຍເລີພາບຂອງຕົວເອງ ເຄືອງ
ປະຕົນສ່ານໃຫຍ່ຈະເປັນເຈັນ ເສື້ອຕັນອອກຂອງຜູ້ທີ່ຢູ່ຂາວແລນແທນຈະ
ຍາວລົງມາຄຸລຸມດີ່ຈ່າຍ ແລະຫຼາຍຕິດກະຮຸມປັນ ມີເຊື້ອດັກສີ
ໝາຍພຸດລື້ອງໄວ້ທີ່ເວົວ ຂ້າງໃຈຈະສົມກາງເກງສາມສ່ວນທັນໄວ້ອົກທີ່ຫົ່ງ
ແລະພັນໜ້າແຂ້ງດ້ວຍຜັກສີຂາວ

ເດີນມາຈັນເຖິງກລາງລານຫຼຸດບ້ານ ເຊື່ອແມ່ຫຼຸດຫລາຍ
ຄົນກຳລັງໜ່ວຍກັນຕໍ່ເຂົາວ ຫັນໄປທາງໂຄນດັນໄນ້ກັນບ້ານຫຼັງທີ່
ຜູ້ຊາຍຄົນທີ່ນີ້ກຳລັງອົງສ້າຍ ກີດການໃຊ້ເຄືອງແຍກເອາເນື້ອດອກ
ຈາກໄຍ້ສ້າຍໄຫ້ນີ້ຫມູນໄປດ້ານທີ່ນີ້ ເກົ້າເຫັນຍິນ ຕິດສ້າຍຕ້ອສ້າຍ
ເຂັ້ນເປັນເສັນປັນແລ້ວກີເຂົາມາກອເປັນຜ້າໄດ້ ສມ້ຍກ່ອນຫຼາຍ
ແລນແທນຈະບໍ່ອ່ນທີ່ຕ້ອງຄວາມພສມກັນໃບຫອມແລະນ້ຳເຟັ້ນ ແຕ່
ເຫັນນີ້ເວີ່ມໃຊ້ສົດຮັມວິທາກາສຕ່ຽນເຂົາໄປຢືນກັນນາກົມຂົ້ນແລ້ວ

"...ມາຈັນທີ່ໃຫນນະ" ຫັນໄປທາມເສີຍ ເປັນຫຍາວ່າ

ວິຊີ່ທີ່ເຈັນທີ່ຈະກ່າວຍູ່ທີ່ຮັມຄາມາ
ຂ້າວນເລັ້ນພູ້ບ້ານ

ຕົ້ອງໄປອ່ານທີ່ວັນນາລເອາເອງ ຜູ້ທີ່ຢູ່ໄມ້ລົດລະບ່ານວ່າເນື່ອມາ ຖ້າ
ອ່າຍາກຈະປຶກຫຼຸດບ້ານ ໄນອ່າຍາກຕ້ອນຮັນໄວ້ແລ້ວ

ພໍາຍາມຄຸລູກັນຜູ້ທີ່ຢູ່ໃຫຍ່ນວ່າ ຂາວແລນແທນມາຈາກທີ່
ໃຫນ ເບົາກີວ່າຈຳໄປຄ່ອຍໄດ້ ຮູ້ແຕ່ວ່າປະວັດຂອງແລນແທນນັ້ນ ອູ່
ກັນທາແສງໜ້າຍູ່ ມີ 24 ຄຣົບຄວ້າ ນຽງຫຼຸງຂອງເຫັນເລົາຕ່ອ
ກັນມາວ່າ ແຕ່ກ່ອນພວກເຂາເຄີຍອູ້ນີ້ເນື້ອງຈືນ ເນື່ອກວ່າ 300 ປີ
ມາແລ້ວ ແຕ່ວ່າເກີດຄວາມໄໝສົງໃນເນື້ອງຈືນພວກແລນແທນຈຶ່ງ
ມາກາງເວືອ 3 ລໍາ ເດີນເຮືອໃນທະເລືອນເຂົາເບີນນ້ຳຂອງ
ເມືອດັນນາມ ເຮືອນໍາມາຕ້ວຍກັນເກີນປັງເຫຼືອອູ້ເພື່ອງລ່າເດີຍເຂົາ
ຜົ່ງໄປຕາມແນ້ຳໂຈງ ເຂົາໄປອູ້ທີ່ຫລາງນ້ຳກາ ແລະທ່ອນາກີມີກຸລຸ
ໜີ່ລົງມາດາມແນ້ຳໄໂງມາທີ່ບ້ານນີ້ແກ້ວແທ່ງນີ້

ພອມາດີງປີ ດ.ສ. 1946 ພ້ອເໜົາເສົາ ອອກໄປລ່າ
ສັກວົງຂັງໄດ້ ແລ້ວກີປັດເນື້ອເວົາມາແບ່ງກິນກັນໃນຫຼຸດບ້ານ ກີ
ເລີຍເຫັນວ່າທີ່ແກນນີ້ຄຸມສມບູຮົນຕີ ມີນ້ຳຫ້ວຍ ເລີຍຫັກຫວັນກັນມາ

กิเท็นจะมี แม้ ขม แต่ที่พังเปลกหูออกไปก็คือ ชาวแคนแนน และที่นี่มีมากจะมีคนเข้าชานให้เราเหมาราไปเพื่อย่างที่อยู่ของ พากเขา

อ้ายเพิง คนรับราชการรับจ้างชาวลาว ตุจะเป็นผู้จัดงาน ในการวางโปรแกรมที่ยวัฒนธรรมบ่อแก้วในหนึ่งวันได้เก่งคน หนึ่งที่เดียว หลังจากต่อรองราคางานเป็นที่พอใจทั้งสองฝ่ายแล้ว อ้ายเพิงก็ทำหน้าที่พาราไปซึ่งเมืองลากูระเวนดูกามที่ต่าง ๆ ในแขวงบ่อแก้ว

บ้านน้ำจั่ง... คือเป้าหมายหลักของเราในวันนั้น เป็น หมู่บ้านของชาวแคนแนน ระยะทางจากท่าเรือแม่น้ำบ่อแก้ว จนถึงหมู่บ้านน้ำจั่งนั้น แม้ว่าจะเพียงแค่ 15 กิโลเมตร แต่ ตลอดทาง ต้นลูกรังสีแดงที่พ่อรถวิ่งกีฟุนคลบคลุ้งไปหมด และ รถที่เรานั่งไปนั้นก็เหมือนกับรถสองแถวเล็ก ๆ ที่รับจ้างส่งคน ตามซอยในกรุงเทพฯนั่นเอง

อ้ายเพิงตามอีกครั้งเพื่อความแนใจว่าไม่นั่งด้าน หน้ารถแห่งหรือ อิ้มรับว่าไม่เป็นไร เพราะตลอดสองข้างทางมี อะไรที่น่ามองไปเสียหมด บางที่รอดที่เรานั่งก็ขับผ่านด้วยร้าน น้ำดื่ม ที่ต้องหยุด停下来มีปิดหน้า เพราะผู้คนจะลุ้งไปหมด

ระหว่างทาง เราผ่านหมู่บ้านของชาวเทิงซึ่งหมู่บ้าน นักกระโจก ที่มาสร้างว่าเป็นช่าวขม เข้ากำลังทำข้าวปุն หรือที่เราระบกันว่าเส้นขนมจีน

ที่หมู่บ้านนักกระโจกนี้ เขากำหนดลูกข้าวจ้า แต่ ว่าจะผลิตสีไปขายที่หลวงพระบาง เพราะว่าพากเขาเกินข้าว เห็นiyak กัน ส่วนข้าวจ้านนั้น เขาก็เอาไว้ทำข้าวปุนอย่างที่ดัน ให้เห็นมา และวิธีการที่เขาทำกันนั้น เดียวันนี้ก็หาดูยากเต็มที่ เพราะเขาโดยเส้นด้ายมือ ส่วนใหญ่เดียวัน ข้มจีนจะทำมา จากโรงงานกันแล้ว

รถวิ่งฟุนคลบมาเรื่อย ๆ ทิวทัศน์สองข้างทาง เริ่ม เปลี่ยนจากบ้านคนมาเป็นดันไม้ที่มีแต่สีแดงลูกรังเต็มไปหมด สักพักหนึ่งพอให้เราสูดเอาฝุ่นเข้าไปเติมปอด ก็ถึงหมู่บ้าน น้ำจั่งตามที่คาดหวังไว้ ดินเข้าไปภายในหมู่บ้านของเขานั้น บรรยายกาศดูเงียบ ๆ ไม่ค่อยมีคนเดินกันข้าวไข่ไก่เหมือนบางที่ มีแต่บ้านหลังใหญ่ ๆ ทั้งนั้น

บ้านของชาวแคนแนนปูกลูกติดกับพื้นดิน หลังคาทำ ด้วยใบ hairy เรียงสลับพันปลา ปักคุณตัวบ้านลงมาจนเกือบ จะติดพื้นดิน ฉันเดินเข้าไปหาชายวัยกลางคนที่นั่งอยู่ที่ศาลา กลางบ้าน การยืนดูจะเป็นการทักทายที่ง่ายที่สุด...

ชาวแคนแนนนั้นพูดภาษาลาวได้ ปัญหาเรื่องการ สื่อสารจึงไม่ใช่อุปสรรคในการมาเยือนครั้งนี้ของเรา พากเขา

นอกจากวันนี้เป็นวันเดียวของพากเขา เพราะว่าเป็นวันปีใหม่หรือ ว่าวันตรุษนั้นเอง ทุกคนโดยเฉพาะผู้ชายกำลังอยู่ในบ้านหลังนั้น พลางชายกลางคนนั้นก็เชิปไปที่บ้านหลังใหญ่ที่อยู่ด้านหน้าหมู่บ้าน พากเขากำลังฝ่าหมูและบันเนื้อกันอยู่ในนั้น

เหลือไปเพื่อสานน้อคันหนึ่ง กำลังส่วนอยู่กับการ ตัดขันมะไรสักอย่างที่ห่อด้วยใบทอง ไม่แน่ใจว่าในตอนที่ห่อ

สภาพหมู่บ้านน้ำจั่งของชาวแคนแนน

นั้นเป็นกล้วยหรือว่าต้องจากใบอื่น ลักษณะของขันนั้นเป็น ท่อนใหญ่และยาวให้กับเด็ก ๆ จึงเดินเข้าไปกามเชือวานนมน้ำ เรียกว่าอะไร เด็กสาวก้มเอียงกายไม่ยอมสบตาแล้วค่อย ๆ ตัดขันมาหาก่อใบในต้องนั้นด้วยตอกไม้ไฟ นำมัดตัวขันมอก่อน เอาไปนึ่ง พร้อมกับยำให้ชันหนึ่งพร้อมกับรอยยิ่มจากเชือ

ตามเชืออีกครั้งว่าเขารู้ว่าอะไร เชือตอนอย่าง อาย ๆ ว่า... ขันมต้ม... เป็นขันน้ำที่คล้ายกับน้ำจั่งของคนจีน ทำจากข้าวเหนียวมันซึ่งหมูเป็นไส้อยู่ครัวกลาง ลักษณะมีผู้ชาย สูงอายุเดินออกมากางในตัวบ้านหลังนั้น ขักขานให้เราเข้าไป ข้างในบ้านหลังที่กำลังบันเนื้อหมูกันอยู่

ซึ่งเขากำลังทำพิธีไหว้กินอยู่พอดี ตามไปด้วย ความเคารพในพิธีกรรมของเขาว่าถ่ายรูปได้ไหม เขายิ่งตอบ กลับมาว่าได้ไม่เป็นไร ผู้นำทางศาสนากำลังประโคนพิธีกรรมอยู่ ในขณะที่บ้านหลังนั้นคลุ้งไปด้วยกลิ่นเลือดและเนื้อ เพราะว่า เขายากำลังฆ่าและหมูเพื่อแจกจ่ายกันไป

ก่อนออกจากบ้านหลังนั้น ฉันได้ขอแต้มเป็นของ กันหลังสำหรับการมาเยือนในครั้งนี้

คำว่า แคนแนน นั้น ตามจากคนในหมู่บ้านว่าแปลว่า อะไร เนื่องจากเปลว น้ำ อ้อม ฉันสังเกตถูกเครื่องแต่งตัว ของเขา เสื้อผ้าของทั้งหญิงและชายตัดเย็บด้วยฝ้ายผ้าฝมสีคราม และยังเย็บด้วยมืออญ

ตั้งบ้านเรือนและให้ชื่อว่าบ้านน้ำจ้าง แต่ ว่าก็เรียกเพี้ยนกันไปเพี้ยนกันมาจนมา สรุปที่คำว่า บ้านน้ำจ้าง นี้เอง

ประเพณีของแลนแทนบ้านนี้คือ การนับถือผีพ่อผีแม่ เป็นฝ่ายปกครอง ผู้ฟ้าคุ้มครองจิตใจ ในเดือน 12 จะมีพิธี กินเจียง ปลูกฝ้ายแล้วก็จะถ่าทุกหรือว่าหอ ผ้าแล้วก็เย็บเสื้อตัวมือ และยังทำนาข้อม จำกไม้คราม และทุกคนในหมู่บ้านก็จะใส่ เสื้อใหม่ เมื่อน้อย่างเช่นในครั้งนี้

แลนแทนนั้นมีภาษาพูดที่เป็น ของตัวเอง แต่ว่าใช้ภาษาเขียนของจีน แต่ กินแบลอกที่ใช้ภาษาจีนก็จริง แต่ถ้าให้ใคร ที่อ่านภาษาจีนออกอ่านก็อ่านได้ยากอยู่เหมือนกัน เพราะจริง ๆ แล้วแลนแทนนั้นก็คือหลานเดียน หนึ่งในสองกลุ่มใหญ่ของ ผ้าเย้า ที่จะนับถือลักษณะเดียวกัน เพราะฉะนั้นผู้ที่ได้รับ เสื้อให้เป็นคนทำพิธีทางศาสนาในหมู่บ้านก็จะต้องรู้ภาษา จีนด้วย

ที่ว่าแลนแทนเป็นหนึ่งในผ้าเย้านั้นก็คือเป็นพวง เย้าหลานเดียนหรือว่ากิมมุน คนเย้ายาในเมืองจีนแต่โบราณนั้น แบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม แต่ว่ากลุ่มที่ใหญ่ที่สุดมีสองกลุ่มนึง คือวิเชียนหรือว่าเมียนคือคำที่เขาใช้เรียกตัวเอง แต่คนจีน จะเรียก夷านาหรือ夷 ตัวนึงอีกพวงหนึ่งก็คือเย้านานเดียน หรือที่เรียกวันว่า แลนแทนในเมืองจีนนั้นเอง

ชาวเย้าที่อยู่ทางเหนือของไทยเรนั้นมีแต่ อ้วนเมียน ไม่มีหลานเดียน พวกหลานเดียนหรือแลนแทนนี้จะ อยู่ที่ลาวและในเวียดนามประปราย

นอกจากแลนแทนกลุ่มน้ำจ้าง เมืองหัวทราย แห่งงบอแก้วแล้ว ในเมืองลาวเองก็ยังมีชาวแลนแทนอู่ที่เมืองสิง แขวงหลวงน้ำทาและเมืองยอดอุ แขวงพงสารีอีกด้วย

สิ่งที่น่าสนใจของบ้านน้ำจ้างในวันนั้นอีกอย่างหนึ่งก็คือ การทำเจี๊ยะ เราเดินตามอ้ายเพื่อออกไปทางข้าง ๆ หมู่บ้าน ผ่านโรงเรียนของบ้านน้ำจ้างไปจะเป็นล้ำารเล็ก ๆ มีหมูปิ้ง ชรากำลังง่วงอยู่กับการลัดเล่นห้ามทักได้ที่แล้วลงบนแบบบัน

แรกคิดว่าเป็นกระดาษสา แต่ที่จริงแล้วมันคือ กระดาษที่ทำมาจากหน่อไม้ไผ่ป่า ที่นำมาหมักผสมกับน้ำปูน ไว้เป็นเดือนจนได้ที่แล้ว ก็เอาไปล้างน้ำใส่ครกใบใหญ่ต่ำ ครก ที่ใช้ตันนึนก็เป็นครกแบบไม้ตัวข้าว แต่ว่าเล็กกว่า เอามาผสม กับยางเครื่อสา ซึ่งก็จะหาเก็บจากตามป่าแغانนั้น

ผู้หญิงบ้านน้ำจ้าง
คนปีงอุบัน

การแต่งตัวของผู้หญิงบ้านน้ำจ้าง

เมื่อต่ำระเอียดตัวแล้วก็มาเทในแบบ ตามให้แท้ พอ แท้ก็แล้วก็ลอกออกมากำทำเป็นกระดาษ กลิ่นของเจี๊ยะหอมกรุ่น ๆ คนเด่าคอกแก่บอกว่าเจี๊ยะนี้เข้าเอาไว้เขียนให้ในพิธีกรรมต่าง ๆ เอาไว้ดูบูชาและเขียนภาษาลงไป ลิ้งที่ใช้ในการเขียนนั้นต้อง ข้อน้ำหมึกและผู้กันจากเมืองจีนมาทำนั้น

เหลือบดูเวลาที่กระซิบเข้ามาทุกที่ เราต้องลากจาก บ้านน้ำจ้างและชาวแลนแทนออกมากลัว เพาะไม่เช่นนั้นจะ ไปไม่ทันเรื่องข้ามฟากกลับผึ้งไทย ที่จะหมดลงในเวลา 4 โมง เย็น ก่อนที่เราจะออกเดินทางก็มีชาวต่างชาติอีกสองคนเข้าไป ในหมู่บ้านนั้นอีก และขอทักခ้าตัวอยู่กับชาวแลนแทนนี่คืน ก่อนที่พวกเขาระเดินทางไปยังหมู่บ้านมัง

ชาวแลนแทนก็มีอีกชนเผ่าหนึ่งที่ยังอาศัยอยู่ในเดิน แดนที่นับวันจะกลายเป็นหนึ่งในโปรแกรมท่องเที่ยวของเมือง ลาวไปเสียแล้ว แต่กรนั้นก็ตาม ชาวแลนแทนก็ไม่ได้เปลี่ยน ตัวเองไปตามกระแสสังคมเหมือนอย่างชนเผ่าอื่น ๆ พากษา ยังยืดมั่นในจารีตของตัวเองและยังคงสามัคคีเครื่องแต่งกาย ประจำเผ่าของเขารอญ แต่ก็ไม่รู้ว่าพากษาจะสามารถดำรงชีวิต เช่นนี้ต่อไปได้อีกนานแค่ไหน

